

את מו"ר הלא בחזו"א (סי' קט"ז ס"ק ח') משמע שמסתפק מטעם אחשבי' אף היכא שנפסל מאכילת כלב מחמת התערובת וענה לי ע"ז מו"ר למעשה התיר מרן זצוק"ל.

אוצר החכמה

אסור להגעיל כלים ע"י קטור

כד. אמר לי הגרח"ק שליט"א בשם מרן החזו"א זצוק"ל שאם הגעילו כלים ע"י קטור אסר אף בדיעבד.

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

שיניים תותבות

אוצר החכמה

כה. בענין שיניים תותבות אמר לי מו"ר (שליט"א) זצוק"ל בשם מרן החזו"א זצוק"ל שאין צריך להגעילם לפסח, כי האוכל שמגיע לפה הוי כבר כלי שני ופחות מזה דאם הפה יכול לאכלם או לשתותם א"כ אינו רותח כדי שיבלע ולא צריך הגעלה. ומו"ר אמר לי שיש להזהר כמה ימים לפני פסח וכן בפסח מלשתות רותח, ולא צריך להגעיל והוא הדין גם בסתימות דיש להזהר מלשתות רותח כנ"ל כמו בשיניים תותבות, וכן נוהג מו"ר. (עי' להלן שנוהג לא לשתות חם מאד מעל"ע לפני סוף זמן איסור חמץ).

וכן אמר הגר"ג שליט"א בשם מרן החזו"א שאמר שאין צורך להגעיל את השיניים התותבות ומספיק לרוחצם היטב.

כו. אמר לי מו"ר (שליט"א) זצוק"ל שאין צריך להגעיל שיניים תותבות לפני הפסח כי בדרך כלל לא שותים דבר חם שיד סולדת, ויש להזהר שלא ישתה בשיעור חום כזה גם כל השנה בגלל בשר וחלב, וה"ה לאלה שיש להם סתימות בשיניים, ויש רק לשוטפם היטב לפני פסח והפרורים שנבלעו בחורים ולא יוצאים הרי הם כמבוערים.

שאלתיו הלא לועס עם השיניים התותבות וכן עם הסתימות דברים חריפים כגון בצל וצנון ולא חש לזה מו"ר ואמר שמסתבר שלא הוי כדוחקא דסכינא שמבליע וכולע בחריף, ועוד אמר מו"ר שאם אוכלים חריין מרוסק נמי לא שייך אגב דוחקא בולע ופולט מאחר שמרוסק כבר.

כז. תש"ל, בנוגע לשיניים תותבות הן אלה שאפשר להוציא והן הקבועות והן סתימות אמר מו"ר שבפסח יש להזהר שלא לשתות חם מאד שהיד סולדת ובדרך כלל כששותים כבר לא חם כל כך, ומספיק לרוחצם היטב לפני הפסח ולא צריך להגעילם כי טעם החמץ מסתמא כבר נפגם, ושאלתיו בנוגע לחריין הלא זה חריף וטוחנם בשיניו וזה נאסר אף בטעם פגום ובמיוחד בחמץ בפסח שחמיר טפי ואמר לי שהחריין כבר טחון לפני שאוכלים אותו וממילא לא חיישינן שחריפותו יוציא הטעם מהשיניים ושאלתיו בנוגע לבצל שהוא חריף ואוכלים אותו כל השנה עם חמץ ומבואר במ"ב בסי' תנ"א בענין סכין (האק מסר) שאם חותך בצל עם חתיכות לחם החריפות של הבצל

מבליע את החמץ בסכין ולפי"ז ה"ה לענין שינים ואח"כ אוכלים בפסח ג"כ בצל עם ביצה או בצל לבד ובאמת אותה השאלה גם לענין סעודות כל השנה שאוכל בצל חי עם בשר או עם חמאה וחשב מו"ר ועיין במ"ב שם ואמר שאפשר שיש להחמיר ואח"כ אמר שלחתוך היטב הבצל עם הביצה ומאחר שזה טחון עם המאכל א"כ מאבד את חריפותו מ"מ תשובה ברורה לא אמר לי ואמר שכדאי לעשות את הביצה עם ירק אחר ואמר לי שהוא עצמו אוכל ביצה רק עם שומן בלי בצל לא מהטעם הנ"ל רק הוא רגיל לאכול כן מתמיד.

והערתו למו"ר אולי אפשר להקל מטעם הראשונים הסוברים שבצל לא מקרי חריף ורק חילתית וצנן מקרי חריף ולא קבל מו"ר את דבריו.
מו"ר סובר שסתימות ושיניים תותכות הן אלה שאפשר להוציא והן הקבועות שאי אפשר להוציא דין אחד להם.

כח. תשל"ג, בנוגע לשיניים תותכות בפסח אמר לי מו"ר שמעל"ע לפני סוף זמן איסור חמץ הוא לא ישתה חם מאד ובדרך כלל לא שותים חמים כאלה, ואין צורך בהגעלה, וכן בפסח לא ישתה חם מאד, והוסיף שלעתים רחוקות יקרה ששותה שיעור שהיד סולדת בו וזה כשנותן לפעמים לגימה כשלא יודע את שיעור החום של המשקה.

כט. תשל"ג, בנוגע לאכילת חריין ובצל בפסח עם השיניים התותכות אם יש לחשוש בזה שחריף לדוחקא דלעיסה כמו לדוחקא דסכינא, אמר מו"ר שדוחקא דסכינא מבליע רק במאכל אבל לא בכלי והשיניים הוי כמו כלי שאחד דופק על השני ולפי"ז מסתבר שלא נבלע בהם חמץ אף שאכל עמו דבר חריף.
ועוד אמר לי מו"ר מאחר שהחריין כשמונח בפה אינו שורף דהיינו לא מורגש חריפותו כשמונח א"כ לא מבליע בשיניים.

ל. שלחי אדר תשל"ד, אמר לי מו"ר (שליט"א) זצוק"ל שהיראים שיש להם סתימות בשיניים או שיש להם שיניים תותכות נוהגים שלא לאכול ולא לשתות חם מאד כדי יד סולדת בפסח ואף מחמירים בכלי שני שמבשל כדי קליפה, וכ"ז מחשש חמץ שבלוע בשיניים התותכות או בסתימות בין שמוזהב או מחומר אחר, ואם אפשר לתפוס כוס החמין עם היד מבחוץ תו לא מקרי חם ואמר לי מו"ר שכן הוא בעצמו נוהג שיש לו סתימות בשיניים, ואמר לי שמבשר לחלב ולהיפך לא מקפידים וגם הוא לא נוהג להקפיד, ורק בחמץ שבמשהו ואף בטעם פגום נהגו להחמיר. וראינו מו"ר ואני בשו"ת מהרש"ם ח"א סי' קצ"ז לענין שיניים תותכות ומסיק שם לענין פסח יש להכשירם ע"י עירוי, והעיר מו"ר (שליט"א) זצוק"ל בפשטות ובפליאה שאין צורך להכשירם ע"י עירוי וכן שאל מו"ר מה הועיל לענין הסתימות שא"א להוציאם מהפה, אחר כמה ימים אמרתי למו"ר שהבית יצחק ח"א סו"ס מ"ג כתב דמספיק רחיצה היטב בתותכות, וכן אמרתי לו שהגר"מ שטרנבוך שליט"א כותב בקונטרסו שיש להחמיר לא לאכול חם מאד כ"ד שעות לפני ער"פ וענה לי מו"ר שבין כך לא אוכלים ושותים חם של יד סולדת.

מו"ר אמר לי שהחומר לסתימת השיניים אפשר שדינו ככלי חרס לא ידוע איזה חומר זה.

אכילת דבר חריף בשיניים תותבות וסתימות

1234567

לא. בתאריך הנ"ל, (זה המשך לקודם) שאלתי את מו"ר לענין דבר חריף שלועס ויפליט את החמץ וענה לי הלא חריין אין לך חריף מזה איך אוכלים בלילה אלא אחרי שאכל חמץ ודאי כבר שתה תה או משקה אחר באותה מדה החום שנבלע החמץ ויצא טעם החמץ. ושאלתי את מו"ר ער"פ שחל בשבת שאוכל חמץ בבוקר א"כ ההגעלה תהי' ע"י התה שישתה במשך היום והוי כמגעיל בשבת ואמר לי מו"ר שלא מקרי שמגעיל בכונה רק כונתו לשתות.

מו"ר מנקה שיניו עם קיסם בער"פ

ב. ועוד אמר לי מו"ר שהוא יחצוץ את שיניו בשבת ער"פ עם קיסם שיניים כדי להוציא את הפרורים ואין לחשוש ליציאת דם כתוצאה מכך דלא הוי פסיק רישי' (שנה זו תשל"ד חל ער"פ בשבת).

ג. ניסן תשל"ח שאלתי את מו"ר (שליט"א) זצוק"ל, פירורים נכנסים אצלי בשיניים התותבות הקבועות המחוברות לשיניים ותותבות ישנם נקבים ונכנס לשם פירורי חמץ ואמר לי מו"ר פירורים הא לא חשיבי ובטלי, ושאלתיו הא נמצאים בפה וחיישינן שמא יאכלם ואמר לי שמתבטלים ולא ראויים לאכילה וגם לא יכנסו לאוכל (ועי' לעיל שמו"ר הי' מוציא הפירורים מהפה עם קיסם). ואמר מו"ר למי שיש שיניים תותבות שלא ישתה חם מאד יום לפני פסח.

ד. תשל"ח, מו"ר (שליט"א) זצוק"ל עשה שיניים תותבות חדשות כמה חודשים לפני פסח והשאירם לפסח, ואף שפוסק בשיניים תותבות וסתימות דיים שלא ישתו חם מאד יום לפני פסח ובפסח ואין צורך בהגעלה וכן פוסק תמיד לאחרים וכן לי מ"מ החמיר לעצמו והשאירם חדשים לפסח לאכול בהם את הכזיתי מצה, ולמעשה מו"ר לא אכל בהם את הכזיתי מצה בפסח וכן כל השנים עד סוף ימיו אכל מו"ר את המצות בלי השיניים התותבות אף שהדבר עלה לו בקושי גדול כי בשנותיו האחרונות נשארה לו רק שן אחת, וכמדומה לי שגם כל ימות השנה מיעט מו"ר להשתמש בשיניים התותבות ואפשר משום דלא הוי ניחא לי'.

ה. פסח תשמ"א, אמרתי למו"ר (שליט"א) זצוק"ל שאני לא משתמש בשיניים התותבות בפסח ואמר לי מותר לך להשתמש בהם ולא צריך הגעלה רק שלא תאכל ולא תשתה דבר שהיד סולדת מחשש חמץ שבלוע בשיניים, אמרתי למו"ר אם אדם יכול להכניס לפה כבר לא הוי יד סולדת אמר לי לא ידוע מה היא מידת החום של יד סולדת.